

ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԵՎ ՂԵՎՈՆԴՅԱՆՑ ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՀՈԳԵՎՈՐ ՃԵՍԱՐԱՆՈՒՄ

ինգլարթի, փետրվարի 17-ին, երեկոյան ժամը 8.10-ին, Հոգևոր Ճեմարանի դահլիճում տեղի ունեցավ տոնակատարություն, ի հիշատակ սրբոց Վարդանանց և Ղևոնդյանց: Նախագահության սեղանի շուրջն էին Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամներ՝ գերաշնորհ Ս. Սահակ եպիսկոպոս Տեր-Հովհաննիսյանը, հյուրաբար քաղաքումս գտնվող ռուսինահայերի առաջնորդ գերաշնորհ Ս. Վազգեն եպիսկոպոս Պալճյանը, Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամ Մինաս Մինասյանը և Հոգևոր Ճեմարանի վերատեսուչ, Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամ Մարտիրոս Տեր-Ստեփանյանը: Դահլիճը լցնող բազմության մեջ տեղ էին զբաղեցրել էջմիածնի միաբանության անդամ վարդապետներ, արեղա, քահանա, սարկավագ, Ճեմարանի դասախոսներ, վանքի պաշտոնյաներ և Նրեանից հրավիրված երկսեռ հանդիսականներ:

Հանդեսի բացումը կատարվեց Ճեմարանի ուսանողների երգած Սուվետական Հայաստանի Պետական Հիմնով և գերաշնորհ Ս. Սահակ սրբազանի «Զգործս ձեռաց մերոց» մաղթանքով, որից հետո հանդիսականները հոտնկայա հարգում են Գերաշնորհ Հայրապետի հիշատակը, ապա լսում՝ ուսանողների երգած «Նորահրաշ պսակաւոր...» շարականը, որտեղ Ներսէս Շնորհալի կաթողիկոսի գրչով փառաբանվում են Հայ Հայրենիքի ու հավատի պաշտպան պաշարում նահատակված զորագլուխները՝ քաջ վարդան Մամիկոնյան, կորովին Խորեն Խորխոռուհի, արին Արտակ Պահլավունի, զարմանալին Տաճատ Գնթունի, իմաստունն Հմայակ Դիմաքսյան, հրաշակերտն Ներսէս Քաջբերունի, մանուկն

Վահան Գնունի, արդարն Արսեն Ընծալեցի և հառաջադեմն Գարեգին Սրվանձտյանց:

Ապա խոսքը տրվում է Հոգևոր Ճեմարանի Հայ ժողովրդի պատմության, Հայ եկեղեցու պատմության, կրոնագիտության և գրարարի դասախոս Արթուն Հատիսյանին, որ յուրահատուկ պերճախոսությամբ ներկայացնում է Վարդանանց հոգեցունց դուցադնամարտը, նրա պատճառներն ու հետևանքները, գովում՝ հայ ժողովրդի հայրենասիրությունն ու ազատասիրությունը, փառաբանում ու պանծացնում նրա փառավոր ներկան, հորդորում՝ ներշնչվել Վարդանանց խորհրդով և «կեցցեն» հռչակում հայ ժողովրդի և նրա սիրելի Հայրենիքի՝ Սովետական Հայաստանի հասցիով:

Ավուր պատշաճի քերթվածներ արտասանեցին կամ ընթերցումներ կատարեցին ուսանողներ Ազատ Սանթուրյանը («Եկեղեցին Հայկական» — Վ. Թեքեյան), Ժիրայր Բոյաճյանը («Խորհուրդ Վարդանանց» — Վ. Թեքեյան), Յուլա Աղաջանյանը («Երգ Հայաստանի» — Հ. Սահյան), Ավետիս Ղուկասյանը («Քաջն Վարդան» — Սիոն եպիսկոպոս), Իշխան Մելքոնյանը («Ձայն հայրենական» — Ն. Զարյան), Սանդրո Բեհրուդյանը («Տիկնայք փափկասունք» — Նիկի), Հովհաննես Դանիելյանը («Ավարայրը» — Հ. Դ. Ալիշան):

Գեղեցիկ ու հաճելի անակնկալ եղավ բանախոսությունը Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամ և ռուսինահայերի առաջնորդ գերաշնորհ Ս. Վազգեն եպիսկոպոս Պալճյանի, որ հանդեսը սկսելուց հազիվ մեկ-երկու ժամ առաջ էր վերադարձել Բաքու և կիրովպատ կատարած այցելությունից: Սրբազան բանախոսը նմանապես կանգ առավ Վարդանանց

դյուցազնամարտի մեծ նշանակության վրա և թելադրեց ուսանողներին և հանդեսականներին՝ առաջնորդվել հայրենի հերոսների դուցազնական ոգով, սիրել Ազգը, սիրել Եկեղեցին և երախտապարտ լինել մեծ Սովետական Միության, որի հայրախնամ հոգատարությամբ օրեցօր ծաղկում և բարգավաճում է մեր սիրելի Հայրենիքը՝ Սովետական Հայաստանը:

Ծղրափակիչ խոսքում հանդեսի ղեկավարող վերատեսուչ Մարտիրոս Տեր-Ստեփանյանը նշեց պատմական այն խոշոր նշանակությունը, որ ունեցել է Վարդանանց հերոսամարտը հայ ժողովրդի ազատագրական շարժումների պատմության մեջ:

«Այսօր աշխարհացրիվ Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցին, — ասաց վերատեսուչը, — սկսյալ Միածնաէջ և լուսավորչական Մայր Տաճարից, երգով ու շարականով, խոնկով ու կնդրով, աղոթքով ու պատարագով պանծացրեց սրբացած հիշատակը Վարդանանց և Ղևոնդյանց նահատակների, «որք կատարեցան ի մեծի պատերազմին Աւարայրի»:

«Այսօր, աշխարհի բոլոր անկյուններում, հայ ժողովուրդը մեծաշուք հանդեսներով պանծացնում է Հայրենիքի ու հավատի պաշտպանության պայքարում ընկած նահատակների՝ Վարդանանց և Ղևոնդյանց անմահ հիշատակը:

«Հայաստանյայց Եկեղեցին և հայ ժողովուրդը, այսօր, պանծացնելով 451 թվականին Տղմուտ գետի ափին տեղի ունեցած Ավարայրի ճակատամարտի հերոսների խընկելի հիշատակը, պանծացնում են իրենք իրենց, որովհետև այդ քաջամարտիկ նա-

հատակների անձում մարմնավորված են տեսնում իրենց իդեալը, իրենց հոգին»:

Այնուհետև վերատեսուչը կատարում է Ամենայն Հայոց երջանակահիշատակ Կաթողիկոս Ս. Տ. Գեորգ Զ. Հայրապետի Վարդանանց նվիրված նշանավոր կոնդակից մեջբերում՝ Ավարայրի պատմական նշանակության մասին. «Ավարայրը հայ ժողովրդի բազմա-

դարյան անցյալի վեհագույն ու պանծալի բարձունքն է՝ հերոսական արտահայտությունը Հայ Ազգի բարոյական բարձր նկարագրի՝ հայրենասիրության ու ազգասիրության, եկեղեցական ուխտապահության, անձնուրաց հերոսության, հոգևոր մշակույթի, նվիրվածության և մարտական կորովի»: Ով կարդացել է երանաշնորհ Հայրապետի 1950 թվականին Մայր Հայրենիքի և Սփյուռքի հայության ուղղած սրբատառ կոնդակը՝ Վարդանանց հերոսամարտի 1500-ամյակն ազդովին տոնելու մասին, — շարունակում է վերատեսուչը, — անպայման պիտի հիշի նրա վերջաբան աղոթքը. «Հավիտ անշարժ և անսասան մնա լուսո խորան Ս. Էջմիածինը, որի ալեգարդ Գահակալը ի տվնջյան և ի գիշերի ծնրաշոք և ջերմեռանդ աղոթում է Ամենաբարձրյալին՝ աշխարհի խաղաղության և մարդկանց երջանկության համար»:

Հանդեսը փակվեց Մայր Տաճարի լուսարարպետ գերաշնորհ Ս. Սահակ եպիսկոպոսի «Պահպանիչ»-ով և ուսանողների երգած երաձայն «Հայր մեր»-ով և «Բա՛մ, փորտան»-ով՝ ղեկավարությամբ Զեմարանի երաժշտության դասատու պարոն Հրանտ Գեորգյանի:

ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆ

